

SOM

DAGA'LIR

Helt NATURLIG

TV-serie filmet i Kvinnherad, Hol og Hof

Premiere

Dølhall, Dagali
Torsdag 25. august kl. 18.00

Premiereprogram:

- Velkomstdrøkk, spekket reinsdyr og rekt fjellerret
- Visning av 1. episode • Lansering av ny bok
- Servering av elgkarbonade på hyenrebakt brød og blåbærmuffins

TV-serien starter på NRK 1 tirsdag 30. august

Billett kr. 200 / 100 (under 16 år) selges hos Jaker Dagali og i dens
Arrangør: Helt Naturlig og Villmarksfoto

2016
Årgang 33

Kr 125,-

Dagali Bru 50 år

Av: Sverre Tollefsen og Ole Halland

Foto: Erling Bjørkheim og Ole Halland

Arbeidet med fundamentene til Dagali Bru slik vi husker det.

Dagens bru over Numedalslågen er 50 år i år. Den gamle brua som ble erstattet i 1966 sto på brukarene lengst vest av de gamle brukarene som ennå står. Den gamle bru var rett å slett blitt for smal i forhold til moderne biler. Særlig var det mange turbusser som sleit med å komme igjennom og noen måtte også snu.

Det var entreprenørfirma Kåre Lieng fra Svelvik som sto for arbeidet.

Den nye Dagali bru ble påbegynt senhøstes 1964 og pågikk hele vinteren og våren 1965. Brua ble tatt i bruk i 1966.

Arbeidet startet med utgraving av brufestene på land på begge sider av elva. Når isen ble tykk nok så kom turen til pilarene ute i elva. Da sto vi på isen med gravemaskin og rensket elvebunnen for stein og andre løsmasser for å få et godt feste for fundamentene.

Vinteren 64 – 65 var kald og det skapte selvsagt problemer både for maskiner og folk. Det var en stadig kamp for å holde alt av maskinelt utstyr i gang.

Når elvebunnen var rensket så startet arbeide med å sette opp forskaling for første del av fundamentet. Da måtte dykkerne trå til for å kunne arbeide under vann. De hadde en gummidrakt med blylodd i skoene for å lettere kunne stå på bunnen og holde balansen. På hodet hadde de en stor rund hjelm

*Bilde viser typisk utstyr slik Kåre Lieng brukte ved bygging av brukarene. De hadde en gummidrakt med blylodd i skoene for å lettere kunne stå på bunnen og holde balansen. Luften til å puste i kom gjennom slangen på høyre side.
Foto: fra internett*

med et lite vindu til å se ut av. Fra hjelmen gikk det en luftslange som var koblet til en pumpe på land. Når dykking pågikk sto det alltid en mann ved luftpumpa som sikkerhet for dykkerne.

Det var nok ikke så lett for dykkerne å arbeide på bunnen.

Treverk har jo en god oppdrift i vann og når du skal både måle - sage og spikre med et slikt utstyr på, det var nok ikke så enkelt.

Når et fundament var ferdig forskalet og alt armeringsjernet var kommet på plass så kom turen til å fylle det med betong. Da ble det senket ned et langt rør med en trakt på toppen. Først lagde man en propp av tomme sementsekker som man stappet ned i enden på røret. Deretter ble røret senket ned til bunnen. Så kunne man begynne å fylle i betong. Etter hvert ble røret fylt og betongen sto helt opp i trakten. Da ble trakten heist litt opp slik at betongen kunne renne ut i bunnen

av røret. For å kunne løfte røret hadde vi montert en steinbryter. Røret måtte ikke heises så mye opp at betongen rant ut av røret for da ble betongen tatt av vannstrømmen i stedet for å fylle opp i forskalingen. I løpet av hver støpning ble det tatt prøver av betongen før arbeidet fikk fortsette.

Det hele var nokså primitivt i forhold til dagens støpearbeid om vinteren. Vi hadde en stor blandemaskin som vi lastet med traktor. Det var en skuffe sand og en halv skuffe pukkestein og en sekk sement i hver blanding. Det var Arnold Hvammen som stort sett hadde jobben med å laste blandemaskinen. Han brukte sin egen traktor til det. Sanden og pukken måtte tines/varmes. Det ble lagt ut store jernrør og sanden/pukken ble fylt over rørene. Så ble det fyrt opp med ved i rørene og det fikk varmet opp sanden/pukken tilstrekkelig. Det samme var det jo med vannet, det måtte også varmes.

Arbeidet startet med utgraving av brufestene på land på begge sider av elva. Når isen ble tykk nok så kom turen til pilarene ute i elva. Da sto vi på isen med gravemaskin og rensket elvebunnen for stein og andre løsmasser for å få et godt feste for fundamentene.

Foruten Kåre Lieng selv så var det med en til to karer fra Svelvik. Resten av arbeidsstokken var fra Dagali. De som stort sett arbeidet fast var Reier Kjønås – Ola Gretteberg – Sverre Tollefsen – Ole Halland. Når et fundament skulle støpes så ble det hyret inn ekstra hjelp. Når et støpearbeid først var startet så kunne det ikke stoppe før det var fullført. På det største fundamentet holdt vi på i nesten 2 døgn før vi var ferdig.

Støpesanden ble hentet på Aasbergmoen. Det var Sverre som sto for transporten. Han lastet opp sanden med egen traktor i grustaket og kjørte den fram til brua med lastebilen til Lieng. Pukken kjørte han fra Langehaugan på Geilo og den ble levert opplastet på bilen.

Det var ikke elektrisitet ved brua i 1964. For å få nødvendig strøm til arbeidslys osv. ble det rullet ut en grov gummikabel helt fra området ved Dalheim og til andre siden av elva, en strekning på over 800 meter. For å skaffe strøm til den store blandemaskinen ble det kjørt aggregat.

Selv om vi arbeidet under forholdsvis primitive forhold sammenlignet med i dag så ble det utført et godt arbeide som nå allerede har stått i 50 år og som kommer til å stå i flere ganger 50 år til.

Det videre arbeid med brua, legging av stålbejelker og støpning av brodekke, var det andre firma som utførte. Dette arbeide var vi ikke delaktige i. Brua ble offisielt tatt i bruk i 1966..

